

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลาน ในเขตกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของปู่ย่าตายาย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ บุคคลที่มีฐานะเป็นปู่ หรือ ย่า หรือ ตา หรือ ยาย ในครอบครัวขยายที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 174 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนในการเลี้ยงดูหลานซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 6 - 9 ปี ทั้งนี้กำหนดเงื่อนไขในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นปู่ หรือ ย่า หรือ ตา หรือ ยาย ที่มีสถิติสัมปชัญญะสมบูรณ์ตามวัย
2. เป็นปู่ หรือ ย่า หรือ ตา หรือ ยาย ที่อยู่ในครอบครัวขยาย ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเลี้ยงดูหลาน คือ ต้องเป็นครอบครัวที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน และมีบิดามารดาทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก
3. เป็นปู่ หรือ ย่า หรือ ตา หรือ ยาย ที่มีหลานโดยมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดอยู่ในช่วง อายุระหว่าง 6 - 9 ปี

5.1 เครื่องมือที่ใช้วิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามดังนี้

5.1.1 ชุดที่ 1 คือ ส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

5.1.2 ชุดที่ 2 คือ แบบวัดการรับรู้บทบาทของปู่ย่าตายาย มีจำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ แบ่งเป็นมาตรประเมินค่า 4 ระดับ

5.1.3 ชุดที่ 3 คือ แบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลาน มีจำนวนข้อคำถาม 40 ข้อซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ

โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามให้ครบทั้งสามชุดและผู้วิจัยนำผลมาวิเคราะห์ต่อไป

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างเครื่องมือ จากนั้นนำ

แบบวัดที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาพัฒนาการ 4 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาของข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัด

2. ทำการศึกษานำร่องกับปุ๋ยตายายจำนวน 34 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามก่อนนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยประสานงานกับครูและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 8 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลตามเกณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 174 คน

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่กำหนด

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ แจกแจงความถี่ ร้อยละ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ คือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ การเป็นญาติทางฝ่ายบิดาหรือฝ่ายมารดา และการรับรู้บทบาทของปุ๋ย ตา ยาย

2. สถิติวิเคราะห์ (Analysis statistics) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปุ๋ยตายายและหลาน(ตัวแปรตาม) กับตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ การเป็นญาติฝ่ายบิดาหรือฝ่ายมารดา และการรับรู้บทบาทของปุ๋ย ตา ยายโดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise)

2. นำตัวแปรที่มีนัยสำคัญจากการวิเคราะห์ในข้อ 2. มาทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ระหว่างคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปุ๋ยตายายและหลานกับตัวแปรที่พบ

5.4 ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าเมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอนโดยนำเข้าทีละตัวแปร (Stepwise) พบว่ามีตัวแปรเพียง 1 ตัวแปรจากตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปุ๋ยตายายและหลาน ได้ร้อยละ 41.3 (Adjusted $R^2 = .413$) และสามารถสร้างสมการถดถอยคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปุ๋ยตายายและหลานในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

คะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปุ๋ยตายายและหลาน = $90.842 + .646 \times$ การรับรู้บทบาทของปุ๋ยตายาย

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่าง ปู่ย่าตายายและหลานคือตัวแปรการรับรู้บทบาทของปู่ย่าตายาย มาเปรียบเทียบกับความแปรปรวนแบบสองทางกับคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลานโดยจำแนกตามระดับอายุ พบว่าปู่ย่าตายายที่รับรู้บทบาทของปู่ย่าตายายสูงมีคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลานสูงกว่าปู่ย่าตายายที่รับรู้บทบาทของปู่ย่าตายายต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างระดับอายุและการรับรู้บทบาทของปู่ย่าตายายที่ส่งผลต่อคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายาย

5.5 ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลานในเขตกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก อีกทั้งการศึกษาในประเทศไทยโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเฉพาะวัยผู้สูงอายุ ทำให้ไม่มีผลการวิจัยอื่นมาสนับสนุนผลการวิจัยเกี่ยวกับปู่ย่าตายายและหลานซึ่งปัจจุบันพบว่ามียุวกกลุ่มวัยตั้งแต่ช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง – วัยผู้สูงอายุ

2. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลานโดยอาศัยการรับรู้ของปู่ย่าตายายเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาแบบสอบถามเชิงคู่ขนานเพื่อให้สามารถนำไปศึกษาในส่วนของกลุ่มหลานด้วย

3. การประมาณประชากรของรัฐในปัจจุบันมีการประมาณการโดยใช้เกณฑ์แยกจำนวนประชากรตามระดับอายุรวมถึงไม่มีการบันทึกการประมาณการของครอบครัวที่มีลักษณะเป็นครอบครัวขยายที่ชัดเจนจึงทำให้ไม่สามารถประมาณค่าประชากรและกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนประชากรที่แท้จริงได้

4. กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากไม่ต้องการตอบแบบสอบถามในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลในตัวเลือกระดับอายุและระดับรายได้ทำให้ผู้วิจัยและอาจารย์ผู้ประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างต้องอธิบายวัตถุประสงค์ของงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม

5.6 ข้อเสนอแนะ

1. การทำวิจัยอาจพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้นโดยเลือกศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลาน เช่น ปัญหาสุขภาพของปู่ ย่า ตา ยาย จำนวนหลาน หรือศึกษาเพิ่มเติมในครอบครัวที่ปู่ ย่า ตา ยาย และหลานไม่ได้อาศัยในครัวเรือนเดียวกัน

2. ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปู่ตายายและหลานโดยศึกษาตามการรับรู้ของกลุ่มหลานโดยแยกเป็นช่วงวัยเนื่องจากมีพัฒนาการที่ต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างปู่ตายายและหลานก็น่าจะต่างกันไปด้วย

3. การคิดคะแนนในแบบวัดการรับรู้บทบาทของปู่ตายายและการจัดกลุ่มการรับรู้บทบาทของปู่ตายายเป็นผู้ที่รับรู้บทบาทสูงและต่ำในการศึกษาครั้งนี้เป็นการจัดคะแนนโดยใช้วิธีการทางสถิติที่ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ขึ้นเองเนื่องจากยังไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจน จึงควรมีการศึกษารoles บทบาทของปู่ตายายในสังคมเพื่อความชัดเจนในการกำหนดกลุ่มที่มีการรับรู้บทบาทของปู่ตายายสูงและกลุ่มที่มีการรับรู้บทบาทของปู่ตายายต่ำ